

Találkozások, kapcsolódási pontok, épülő hálózatok

Ember Sári és Kato Six közös kiállítása

JANKÓ JUDIT

DMW Art Space, Antwerpen, 2019. I. 24. – III. 10.

Ember Sári sokat dolgozik és még többet mozog a világban, tudatosan törekszik a folyamatos nemzetközi jelenlétre is. Több alkalommal élt – hosszabb-rövidebb ideig – külföldön, most épp újra Budapest a székhely, ahová rendszeresen hív külföldi művészeket kiállítani. Március közepéig Antwerpenben láthatók legújabb kőmaszkjai és textilmunkái.

Január végétől március közepéig Belgium flamand részén, Antwerpenben látható Ember Sári és a Gentben végzett belga művész, Kato Six közös kiállítása. A kiállításnak helyet adó DMW Art Space épp változásban van, nonprofit helyből for-profit galériává alakul, ügyelve arra is, hogy ez a folyamat ne változtassa meg az eredetileg a helyre jellemző eleven és nyitott szemléletet. A for-profit szféra felé való haladás fontos állomásaként a DMW 2019 februárjában először vett részt az Art Rotterdamon, és ettől az évtől kezdve szerződött művészekkel dolgozik. Ugyanakkor megtartották a galéria gyakorlatában kezdetektől jól működő páros kiállítások rendszerét, azaz kiválasztanak egy művészt, aki meghív maga mellé egy másikat társkiállítónak. Rendszerint izgalmas párbeszéd alakul ki művek és művészek közt, emellett a galéria körül kialakult kapcsolati háló is organikusan épül. Olyan művészek is bekerülnek a galéria vonzáskörzetébe, és egymással is interakcióba, akiknek kevés esélyük lenne egyébként találkozni, még akkor is, ha a világban hat lépésben mindenki elérhet mindenkit, itt teret is adnak, hogy ez megtörténhessen.

A mostani kiállítás esetében Kato Six hívta meg Ember Sárit. Az ismeretség egy New York-i találkozástól datálódik. Bruno Baptistelli, Ember Sári barátja vett részt a Residency Unlimited programban (ahová az Acax is szervez pályázatokat), és az együtt töltött New York-i hetekben összehátrátkoztak a belga művésszel, majd már Ember Sáival együtt meghívták Budapestre, az

Foto: Ember Sári

EMBER SÁRI: *Büszk kezekkel rózsaszínen (Zászló 8.)*, 2019, selyem, 97×70 cm

A művész és a Molnár Ani Galéria jövőtől

általuk életre hívott nomád galéria, a CHANGE-CHANGE kiállításprogramjába. A projekt több mint egy pop-up galéria a rendszeressége és tudatos programja miatt, de nincs állandó helyszíne, emiatt nomád. Meghatározott időtartamra bérelnek vagy kölcsönkérik üresen álló ingatlanokat, ahova helyspecifikus tárlatot szerveznek általában egy meghívott művésszel, de csoportos kiállításra is volt már példa.

A CHANGE-CHANGE eredettörténete szorosan összefügg azzal a Múzeum körüli lakásban rendezett kiállítással, amelynek helyszínén Ember Sári évekig

élt, és ahol társaival kulturális, művészeti szalont vittek, házikoncerteket szerveztek, és ahová úgy érkezett vissza Brazíliából, hogy ki kellett azt üríteni.

A Sárival Budapestre költöző Bruno Baptistelli a szalon működését már csak fényképekről és elbeszélésekből ismerhette. Az ő ötlete volt, hogy az üres térben rakjanak össze egy búcsú-kiállítást, ez lett az *A gyűűk mennek, az ujjak maradnak* 2016-ban. „Meglepően beletaláltunk valamibe – meséli a kiállításról Ember Sári. Nagyon sikeres lett, sokan írtak róla nem csak a szakajtóban, és rengetegen eljöttek, azok is, akik nem a kortárs képzőművészetre, hanem a századfordulós Zsolnay kályhára, a Róth Miksa-üvegablakokra és a Múzeum körüti nagypolgári lakásra voltak kíváncsiak. Nemcsak a szokásos kortárs közeg jött, hanem szélesebb közösség, amolyan múzeumi hangulat lett a Múzeum körúton. Személyesen is sokat jelentett, kellett a lezárás. Ez után a kiállítás után éreztem azt, hogy kvittek vagyunk a lakással, mert előtte sokszor terhes is volt számomra, gondoskodnom kellett róla, ám váratlanul visszaadott ebből valamit úgy, hogy nem is kértem. Ebből a kiállításból indultak azok a munkák, amelyekkel most is foglalkozom. Emellett nagyon jó élmény volt nekünk együtt dolgozni Brunóval, eldöntöttük, folytatjuk a kiállítás-szervezést, és megalapítottuk a CHANGE-CHANGE-t, és azóta is a Múzeumi körüti kiállítást tartjuk elsőnek a kiállítások sorában.”

A CHANGE-CHANGE alapötlete a használaton kívüli ingatlanokhoz, üzlethelyiségekhez is kötődik. Az eredeti elképzelés szerint mindegyik tärlatot más-más térben rendezik meg. A Múzeum körüti kiállítást egy szabadtéri projekt követte 2016-ban, a Zugligeti és Csillagvölgyi út találkozásánál egy lerombolt cukrászda alapjain, egy beton-placcon, amit már teljesen benőtt a természet, a brazil Daniel Lie állított ki. 2017-ben Kato Six mutatkozott be a Kende utcában, ezt követte a *Where is your God now?* című brazil csoportos kiállítás Deyson Gilbert, Felipe Barsuglia & Ceticências, Maria Noujaim, Nina Botkay, Paulo Monteiro és Pontogor munkáival, Germano Dushá kurátorkodásával. 2018-ban pedig a szintén brazil Gokula Stoffel kapott lehetőséget. A CHANGE-CHANGE-nek – érthetően – van egy brazil fókusz, már csak azért is, mondja erről Ember Sári, „mert a művészek többsége nálunk lakik a nappaliban a kiállítás ideje alatt”, és általában akkor kérnek fel egy brazil művészt, hogy jöjjön el Budapestre is, ha Európa egy másik felén is meghívást teljesít.

Jó ötletnek tűnt, hogy mindig másik üresen álló helyiséget keresnek, de a gyakorlatban az derült ki, nehéz a tulajdonosokat meggyőzni, hogy egy kiállításnyi időre odaadják azt. Az utolsó három kiállítást a Bartók-negyed kezelésében lévő helyszínen rendezték. A projekt megálmodói, Ongjerth Dániel és Mátyási Péter a 11. kerületi önkormányzattól üres terek kezelését átvéve, művészeti, szociális, oktatási vagy kulturális célra hasznosítják és adják tovább kedvező áron közösségi helyiségeknek vagy műteremnek a helyiségeket. A Kende utcában van egy érdekes helyiség, amit kicsit felújítottak, és ahol azóta egy sor kiállítást rendezett már az Eleven Blokk, és amely amolyan befogadó térként is működik. Ott az első kiállítás épp Kato Sixé volt a CHANGE-CHANGE rendezésében, és erre válaszul hívta meg most Kato Six Ember Sárit Antwerpenbe. A közösen eltöltött idő New Yorkban, Budapesten és Antwerpenben, a sok beszélgetés, egymás munkájának és gondolkodásmódjának megismerése egyértelművé tette mindkét művész számára, hogy minden látszólagos felszíni különbözőség mellett mennyi hasonlóság és találkozási pont van művészetükben. Az Antwerpenben létrejött kiállítás ezt a felismerést is láthatóvá teszi.

Fotó: Ember Sári

EMBER SÁRI: *Kettős maszk lilában (Zászló 1.),* 2019, selyem, 33,5×12,5 cm

A művész és a Molnár Ani Galéria jóvoltából

EMBER SÁRI: *Profil maszk (Zászló 3.),* 2019, selyem, 43,5×23,5 cm

A művész és a Molnár Ani Galéria jóvoltából

Ember Sári Budapestről félkész munkákat vitt magával, melyeket helyben, installálás közben fejezett be. Kis méretű kőmaszkokat és növényi festékekkel megfestett selyemanyagokat hozott. A textil és a kő találkozásával már kísérletezett, nem véletlen az sem, hogy az első textilmunkák ihletője egy turkálóban talált kőmintázatú selyemsál volt. A talált tárgy után elkezdett együtt dolgozni Szakács Nikolett textilművésszel, aki növényekkel fest és mintáz textíleket. Az első munkája az ő festett selymeivel Grazban, az *Abstract Hungary* kiállításon volt látható.

„Antwerpenbe eredetileg pamutvásznakat, pontosabban pamutvásznakból összeállított, kollázsokra hasonlító zászlószerű textilműveket akartam vinni, el is kezdtem itthon kísérletezni ilyenekkel, élénk színű vásznakból formákat vágtam ki, és több rétegben egymásra tűztem őket. Ám ami a papíralapú kollázsoknál jól működik, itt nem lépett túl a dekoráció minőségén. Hasznos volt újra meggyőződni arról, hogy nekem mennyire fontosak az anyagok. Munkáim nagy részénél hagyományos anyaggal dolgozom. Néhány kevés és finom gesztus teszi műtárggyá ezeket. Meggyőződtem újra, hogy mindkét elem kell hozzá, az anyag saját minősége és az én művészi gesztusom, ami csak akkor működik, ha az alapanyag önmagában is erős jelenlétű. Az egyszínűre festett színes pamutvásznak esetében nem működött, ami a papírkollázsok esetében igen. Dekoráció lett belőlük, nem műtárgy. Nikitől maradt nálam valamennyi maradék, kis darabok, amikkel még nem tudtam mit kezdeni, de nagyon vonzottak. Leginkább a felületük, ami úgy jön létre, hogy magokat, gyökérdarabokat, szirmokat szór rá a selyemre, és azokkal együtt hajtja, tekergeti az anyagot, így a festésnél kirajzolódó mintázat nagyon hasonlít a kőhöz. Ezeket és pár nagyobb, erre az alkalomra festett anyagot vágtam ki és varrtam össze zászlószerű maszkokká. A fő darab egy nagy szürke selyem volt, ami, ahogy két szemnyílást metszettem, a súlyától megereszkedett a vágásnál, és két táskás szem lett belőle.”

A szürke, emberi arcra vagy maszkra hasonlító textilmunkában azt vizsgálja a művész, hogy az arc formájának határai hogyan tudnak absztrakt korlátok között még úgy megjelenni, hogy felismerhetőek legyenek. A festett selyem mintáját adó organikus, növényi részek a hajtogatástól ismétlődővé válnak, és olyanok lesznek, mint egy digitális mintázat.

Kato Six pedig a kötéllel mint anyaggal dolgozik az utóbbi időben, az első nagy kötélműkáját épp Budapesten állította ki, és most Antwerpenben is ezek sorát folytatta. Belgiumban minden háztartásban megtalálható a fehér-sötétkék szálakból összesodort háztartási madzag, amely

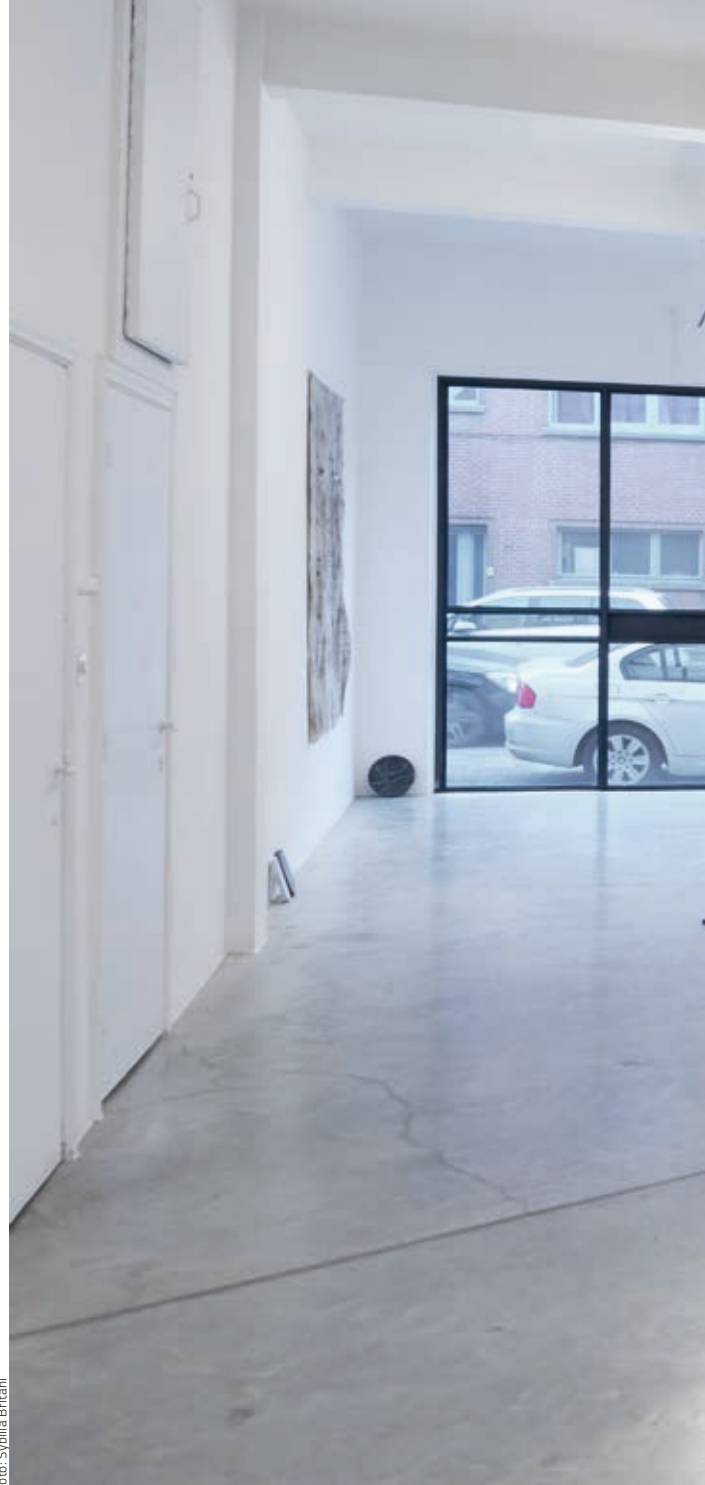

Foto: Sybilla Britani

olyan jelentéstartományokkal bír, mint az otthon, a gyerekkor vagy a nagymama konyhája. Six ennek felnagyított verziójával dolgozik pár éve, amit egy idős hajókötélfonó mesterral készített el. Most a tér közepén kígyószerűen tekergett és lógott egy ilyen felnagyított kötél. „Mindkettőnk ugyanaz izgat, csak én az identitás és az örökség, valamint az ünnep felől közelítek, Kato pedig a megszokott, a hétköznapi felől. Engem az érdekel egy lakásban, ami a polcon és a vitrinben van, tehát a reprezentáció tárgyai, Kato pedig azt veszi elő, amit mi elsöre észre sem veszünk, a konyhafiókok tartalmát. A gondolatiságon, a gyökerek vizsgálatán kívül

EMBER SÁRI: *Cím nélkül (Maszk 11.),* 2018, márvány, 20×9,5×2 cm

EMBER SÁRI: *Cím nélkül (Maszk 20.),* 2018, gránit, 22×13,5×2 cm

A művész és a Molnár Ani Galéria jóvoltából

Foto: Ember Sári

feltétlenül közös mindkettőnkben az anyag kiemelt szerepe” – foglalja össze Ember Sári a kapcsolódási pontokat.

Kato Six a kötélén kívül porral kísérletezik, a pormunkák (*Dust pieces*), a falon megjelenő por által kirajzolt formák ezúttal egy kötés-minta hurkai. Úgy készülnek, hogy a mintát kimaszkolja a falon, és egy MDF-lemezt csiszolva (amivel ráfújja a port a falra) a szálló por sztatikusan rátapad, de egyéb módon nincs rögzítve. Ez a pormunka és Ember Sári kőmaszkjai, a selymek kő- és földszerű felülete, az ismert anyagok, a textíliák, a vásznak szépen kommunikáltak.

Ember Sári tavasszal három új kiállításban is benne lesz. Az antwerpeni tárlat zárása után alig néhány nappal, március 21-én a

KATO SIX: Cím nélkül, 2019, pamutkötél, installáció, 150 m

A művész és a Molnár Ani Galéria jóvoltából

Pannonhalmi Főapátság kiállítótermében nyíló kiállítás témája a csend. A kurátor, Erős Nikolett öt művész, Trapp Dominika, Schuller Judit, Pálinkás Bence, Kristóf Krisztián és Ember Sári munkáit mutatja be. A budapesti 2B Galéria a pészáchhoz kapcsolódó tematikus kiállítást rendez immár harmadik alkalommal, április 22-én. Májusban pedig Rigában a Latvian Centre for Contemporary Art (LCCA) szervez egy fesztivált, melynek programjába beleillett az a projekt, amit Ember Sári és a kurátor, Gadó Flóra dolgozott ki eredetileg a Velencei Biennálé pályázatára. Itt az OFF Biennálén is bemutatott videómunka, melyben a braziliai magyarok verset mondanak és énekelnek, találkozik a kőmaszkokkal. Inga Lâce, az LCCA kurátora egy budapesti stúdióviziten ismerkedett meg Ember Sárival, és ő válogatta be az anyagot a májusi *Survival Kit t elnevezésű* fesztiváljukra.